

Met de taalronde taal leren

16 maart 2026

Deventer

Merlijn Wentzel

Taalvorming maakt kinderen taalrijk

- **Taalronde:** vertellen, luisteren, tekenen en schrijven over ervaringen.
- Tekstbespreking: leren reviseren
- Genre-taalronde: schrijven over kennis met aandacht voor genredidactiek.
- FOCUS op begrip: lezen, praten en kennis opbouwen.
(Van Koeven, E. & Smits, A. (2020))

rijke teksten

Wat gaan we doen?

- Korte uitleg: wat is een taalronde?
- Een stukje van de taalronde zelf ervaren
- Filmpje uit de klas
- Voorbeelden
- Meertaligheid in een taalronde: hoe doe je dat?
- Welke plek heeft een taalronde in je onderwijs aanbod?

Check-in

Waar aan herken jij jouw fiets?

Wat is een taalronde?

- Een uitgekende opeenvolging van taalwerkvormen
- Alle taaldomeinen en (taal)tekenen zijn op een natuurlijke manier verbonden en er is een koppeling met het thema
- Begint in de kring met vertellen en luisteren, daarna (taal)tekenen en teksten (bij)schrijven, afsluiten met voorlezen.
- Ieder kind is erbij betrokken en doet op zijn eigen niveau mee
- Aansluitend op het programma van de school

Een taalronde ervaren

Introductie van het onderwerp, met
bijvoorbeeld

- Het gedicht 'fiets' uit 'Super guppie is alles' van Edward van de Vendel en Fleur van der Weel
- Het prentenboek 'Fiets' (zonder tekst) van Charlotte Dematons

lets met je fiets

[verzameling plaatjes van
dingen die je doet met je fiets]

Fiets gejat!

Waarschuwing: nooit...

Ergens tegenaan gefietst

Bepakt en bezakt op de fiets

Durf jij dit met je fiets?

Leren fietsen

Gevallen met de fiets

Lekke band

Sleutels kwijt

Tegenwind

Met losse handen!

van de weg af
geraakt...

veter tussen de trapper

Fietsen in het
buitenland

Hoe hard kan je?

Ik was in de straat mijn veter ging in de trapper
en ik ga lopen en kom mensen voor helpen

Stappen en doelen van een taalronde

- In de kring
  - Zodat leerlingen elkaar goed zien en horen en contact kunnen maken
- Snel rondje: aanhaken
  - Zodat iedereen al iets gezegd heeft
- Introductie van het onderwerp
  - Om het onderwerp duidelijk neer te zetten
- Vertelronde
  - Om verschillende aspecten te belichten en leerlingen 'op verhaal te brengen'
- Lijstje maken
  - Zodat iedereen één of meer ervaringen heeft om over te vertellen en schrijven
- Tweetalgesprekken
  - Als voorbereiding op het schrijven, om meer details boven water te krijgen
- Schrijven
  - De beelden in je hoofd leren omzetten in tekst op papier
- Bijschrijven/meeschrijven/vertalen
  - Differentiatie: hulp aan kinderen die er moeite mee hebben, uitdaging aan gevorderden
- Voorlezen
  - Om gezien en gehoord te worden

Bijschrijfgesprek

- Kinderen die nog niet zelf schrijven, tekenen hun ervaring
- De leerkracht schrijft de ervaring bij de tekening, in overleg met het kind
- Van belang: kritisch luisteren, vragen stellen, tekst herhalen in correct Nederlands
- Uitbreiden: kinderen schrijven één woord zelf bij hun tekening, daarna een zinnetje etc.

Werken vanuit eigen ervaringen

Eindelijk lukte het!
Ik zat op mijn step. Ik ging heel hard naar beneden. En toen omhoog. Ik draaide me helemaal rond en ik landde. Yesss, het lukte.

- altijd paraat
- deskundigheid bij het kind
- sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen
- motiveert
- betrokkenheid bij het onderwerp en op elkaar
- zelfvertrouwen in eigen taalgebruik
- vertellen en schrijven wordt laagdrempelig

Meer en betere taal uitlokken

- Woorden geven aan beelden in je hoofd is taalproductie
- Niet globaal maar precies vertellen
- Probeer voor je te zien wat er verteld wordt
- Doorvragen naar details
- Ruimte geven om te vertellen maar ook om iets niet te vertellen
- Er is geen goed of fout

Filmpje Elsa

Zie website LOWAN:

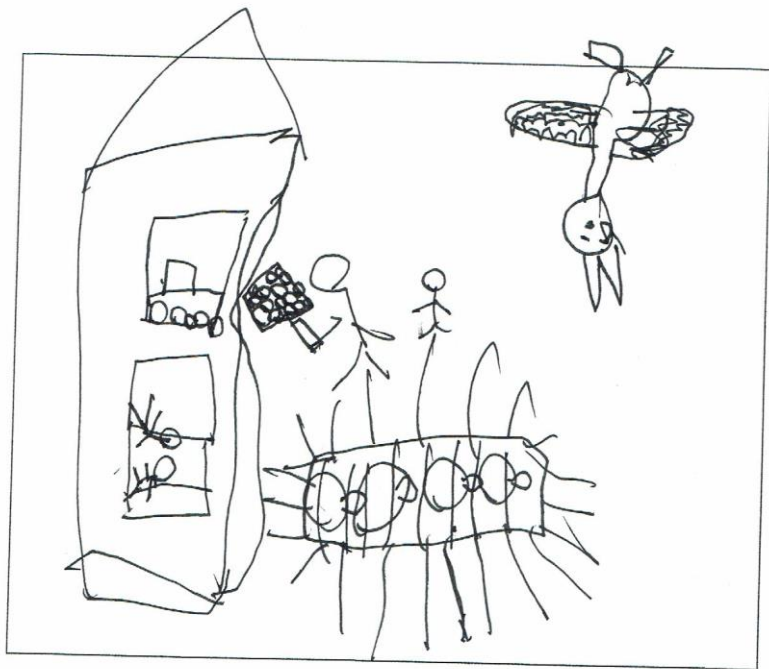
<https://www.lowan.nl/po/taalrondes/stappen-van-de-taalrondes/>

In de kast met kleren in mijn kamer is het een beetje een troepje. Dat komt door mezelf. Als ik ga kiezen wat ik aan ga trekken dan trek ik een broek uit de kast. Maar als ik die niet mooi vind, dan prop ik hem weer terug.

Dana

Als een kind nog weinig (Nederlandse) taal heeft

Ik was een keer aan
het barbecueën en de
vogels gingen onze kip
stelen

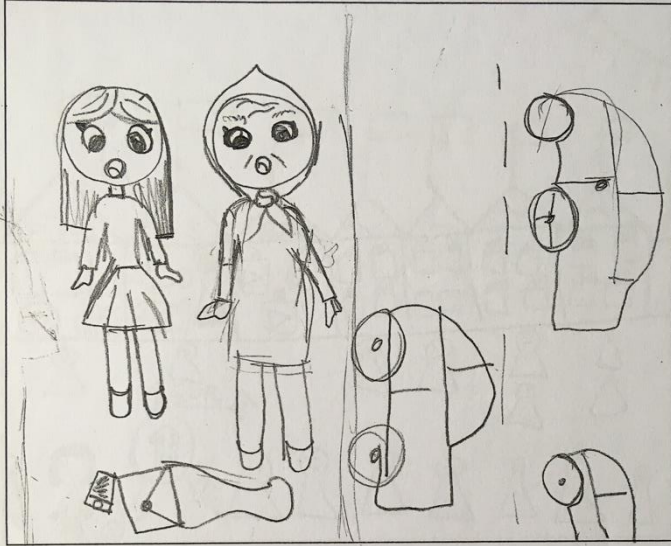
Een tekst kan kort zijn
en toch iets heel precies
vertellen.

‘Een keer dat je buiten at’

*Ik was een keer aan
het barbecueën en de
vogels gingen onze kip stelen*

De moedertaal inzetten als taalsteun

- Google Translate (om vertrouwen te geven)
- Belangrijke begrippen vertalen
- Kinderen met dezelfde taal samen in tweetalgesprek
- Kinderen (eerst) laten schrijven in hun eigen taal
- Bijschrijven ook bij oudere kinderen
- Vertalen met hulp van elkaar en volwassenen
- Voorlezen in de eigen taal

Anneannemle yürürodum sonra yerde
bir çanta ve bir bozuk telefon gördük etrafı
bakarak kimsenin değildi telefon çantanın içine
kozduk ve yolda kaldırdık volumuza devam
ettik

Ik liep met mijn oma op straat, op de stoep.
We vonden een tas met een kapotte telefoon
ernaast. We deden de telefoon in de tas
en legden die op een muurtje.

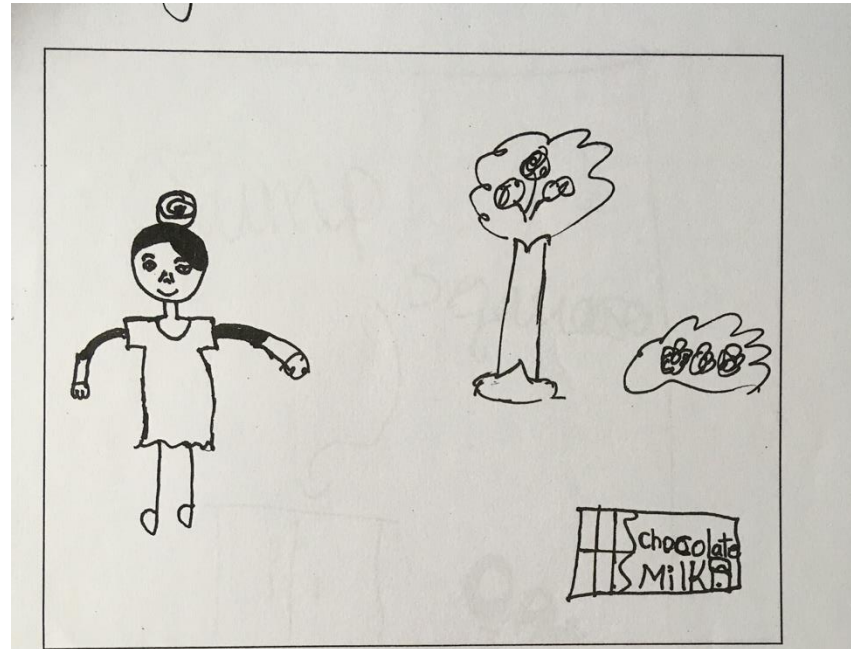

أوجدت روبا الذي كان في فركب أجد شئ بلادي
التي جئت في شئ شئ شئ أجد روبا أجد
ذاك لا فإلا في أجد روبا روبا أجد روبا
التي روبا أجد روبا أجد روبا أجد روبا
أجد روبا أجد روبا أجد روبا أجد روبا
فأجد روبا أجد روبا أجد روبا أجد روبا

Ik liep op straat. Omdat ik naar beneden keek,
zag ik het geld liggen, het was 20 euro. Ik
pakte het en keek rond van wie het was. Ik
vroeg aan iemand: is dit van jou? Dat was
niet zo. Ik ging met de bus naar het politiebureau
om het geld te geven.

私は、オランダに来てから1か月後くらいにスーパーマーケットに行きました。場所はバスステーションです。マーケットではたくさんの方がいてみんなあんまり下をみているかたのですがたまたま下をみている光っているものがあると思たらお金でした。でもそのお金をお父さんにあげたら1分のお金として使っていました。私はお母さんにあげたらきふするけどわたしのお父さんは自分のお金として使っていました。(笑)

एक दिन से बाहर जा रही थी तो मुझे एक चॉकलेट मिली। मैंने वो चॉकलेट खाई।

een dag ik was wandelen ~~in~~ ik ~~was~~ see een chocolade ik peuk het chocolade en eet. dit was in India ik was ~~7 jaar~~ 7 jaar.

Visuele scaffolding

- Gebruik van plaatjes en voorwerpen
- Vertellen met gebaren, voordoen en aanwijzen
- Tekenen

En: maak gebruik van de beelden in hun hoofd!

Wissel uit

- Hoe zou je willen dat het taalonderwijs op jouw school eruit ziet over (pakweg) 2 jaar?
- Op welke manier zou de taalronde passen in het onderwijsaanbod op jouw school?
- Wat is ervoor nodig om te komen waar je wil zijn?
(denk aan kennis en vaardigheden team, beleid, randvoorwaarden, leiderschap, organisatie, initiatief....?)

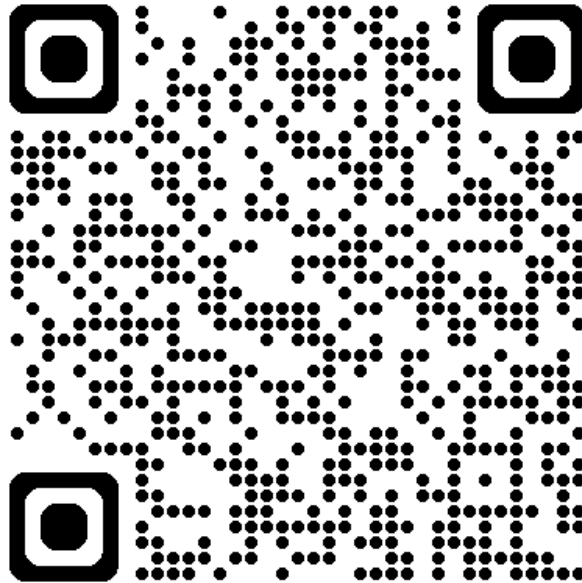
Interesse?

- Vul het formulier in
- Mail/bel Jolijn Kromhout
(info@taalvorming.nl/ 06-519 83 884)
- www.taalvorming.nl

Of doe met je groep 6/7 mee aan het brievenproject... 😁

Hoe vond jij deze middag?

Scan de QR-code en vul de evaluatie in!

Een taalronde voorbereiden

Doe het samen!

Stappen

1. Welk thema
2. Welke ervaringen heb je daar zelf mee en kunnen kinderen ermee hebben?
3. Welk overkoepelend onderwerp zit daarin?
4. Brainstorm: bedenken zoveel mogelijk specifieke deelaspecten
5. Welke eigen ervaring ga je vertellen?
6. Wat ga je doen/meenemen/laten zien om het onderwerp te introduceren?
7. Rest van het voorbereidingsformulier invullen (individueel, afgestemd op jouw groep/jezelf)

taal
vorming

De voorbereiding van een taalronde in groep 3 t/m 8	
Spekbriefje: Basisvolgorde van de werkvormen in een taalronde	
Snel rondje	Opwarmer, snelle ronde, korte antwoorden (alijd zelf beginnen)
Introductie	Voorwerpen, kunstwerk of foto's laten zien/ fragment of gedicht voordragen Altid een eigen ervaring inbrengen
Eigen ervaring als startpunt voor een krisstas vertelronde	'Wie heeft dat ook?' Een paar kinderen wat uitgebreider laten vertellen over hun ervaring Hooromen op een <u>best</u> en moment Doorragen naar details voor het 'sitatie in je hoofd', dit voordoen en oefenen met de kinderen
Lijstjes tekenen of schrijven	
Kiezen (1)	Kies er uit je lijstje één waarover je wilt vertellen in tweetal
Tweetalgesprek	
Taalteksten en tekst schrijven	
Voorlezen en taaltekeningen laten zien	
Vooraangaand aan de taalronde (voorbereiding voor de leerkracht)	
Onderwerp	Focus op een heer, een moment, een gebeurtenis, een handeling, een waarneming
Doelen	Waar ben je op uit bij de kinderen? Noem partgriep doelen voor vertellen, luisteren, schrijven en tekenen.

De taalronde (stap voor stap beschrijving)	
Snel rondje (opwarmer)	Een vraag waar de kind gemakkelijk met een of twee woorden op kan antwoorden. Kan ook op een ander moment in de taalronde, en is bedoeld om alle kinderen snel te betrekken. Tempo houden, niet doorvragen!
Introductie van het onderwerp	Prentboek, versje/gedicht, voorwerpen, afbeelding, kunstwerk, filmpje, ervaringsverhaal van jezelf, gebeurtenis in de groep, ander...
Eigen ervaring + Wie heeft ook ...?	Vraag waarmee je de vertelronde opent, aansluitend op je introductie + eigen ervaring. Begin de vraag met: Wie heeft ook welkent ...?
Aspecten van het onderwerp	waarvoor je kunt vragen in de vertelronde Maak als voorbereiding een lijstje van je eigen ervaringen en van ervaringen waarvan je denkt dat de kinderen die hebben. Koppel aan elke ervaring een wie heeft ook-vraag. Schrijf die vragen hieraan om achter de hand te houden.

Vorbereidingsformulier

Van thema naar onderwerp

- Thema:
  - Kan zijn: schoolthema, seizoen, feest, landelijke gebeurtenis (KBW),
  - of thema uit een methode (WO, taal, VVE-programma, etc.)
- Evt. deelthema:
  - Bijv. binnen thema 'Eten en drinken' zijn deelthema's lekker of gezond eten, eten klaarmaken, eetgewoontes, tafelmanieren, eetgerei, etc.
- Onderwerp voor een taalronde
  - Een keer dat je ...
  - Een plek waar je ...
  - Een ding waarmee je ...
  - → De eigen ervaringen van een kind bij het (deel)thema

Een onderwerp is geschikt als:

- Iedere leerling er iets mee heeft, en jij zelf ook!
- Het onderwerp niet te smal en niet te breed is;
  - Breed genoeg zodat iedereen er een ervaring mee heeft
  - Smal (of specifiek) genoeg zodat het leerlingen bij een specifieke ervaring, een specifiek moment brengt: 'Een keer dat ...'
- Het verschillende aspecten heeft zodat alle kinderen wel een haakje kunnen vinden met iets dat ze zelf hebben meegemaakt én er verschillende verhalen komen.

- ❖ Dingen die gebeuren met deuren, sloten en sleutels
- ❖ Dingen die gebeuren in de keuken
- ❖ Een keer dat er iets stuk ging
- ❖ Dingen die je doet met familie
- ❖ Dingen die gebeuren onderweg, met verschillende vervoersmiddelen
- ❖ Dingen die gebeuren met je haar
- ❖ Plekken waar je graag komt
- ❖ Feesten bij jou thuis, hoe gaan die?
- ❖ Dingen die gebeuren in de winkel

Introductie bij de taalronde

1. Introductie

- Iets wat je meebrengt: foto, film, kunstwerk, voorwerpen, gedicht, boek, lied, muziek, etc.
- Andere aanleiding: gebeurtenis in de groep of in het nieuws

2. Eigen ervaring

- Je vertelt over iets wat je zelf meemaakte, gerelateerd aan je introductie
- Deze ervaring staat model voor wat voor soort ervaringen je wilt horen

3. Een goede 'Wie heeft dat ook?-vraag'...

- ... die voortkomt uit je eigen ervaring
- ... die uitnodigt tot vertellen